

Könyvtároshallgatók felkészítése a számítógép használatára

A *Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán* az ismert hazai nehézségek (számítógépek hiánya stb.) közepette, az 1983–84-ben bevezetett tantervek alapján készítik fel a hallgatókat a számítógép használatára. Mivel csak egy Commodore-64-es személyi számítógépük van, elsősorban sokféle programcsomagot dolgoztak ki; részben oktatócsomagokat (pl. az angol és német nyelv tanulásának segítésére), részben pedig olyanokat, amelyek egyes könyvtári munkafolyamatok (pl. kölcsönzés-nyilvántartás, állomány-ellenőrzés, KWIC- és KWOC-indexkészítés) gépesítését szolgálják.

Céljuk, hogy a hallgatókban a számítógépesítéssel kapcsolatban pozitív magatartást alakítsanak ki, hogy képesek legyenek a számítógépes szakemberek partnereivé válni. Az online keresésnek az elméleti vonatkozásait a főiskolán tanulják meg, gyakorlati alkalmazását a Veszprémi Vegyipari Egyetem Könyvtárában (a DIALOG adatbázis használatával) gyakorolhatják a hallgatók.

/TOKAJI NAGY E.–PÁLVÖLGYI M.: Preparation for the use of computers in library science education. 9 p./

Egyetemi hallgatók oktatása az online keresésre

A hazai szakközönség körében jól ismert a *Veszprémi Vegyipari Egyetem Könyvtára* úttörő tevékenysége a számítógépes adatbázisok használatának meghonosításában. A nappali vegyészhallgatóknak, végzett mérnököknek, valamint a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola könyvtáros hallgatóinak gyakorlatokat rendeznek a DIALOG, az SDC és az STN International adatbázisokban való keresésben. A résztvevők száma 1984-ben 138, 1987-ben 192 volt, az online keresésre fordított költség 1983 és 1987 között 2714 dollárról 7775 dollárra emelkedett, miközben 1987-től igénybe vehették az STN 90%-os oktatási kedvezményét is. 1987-ben 169 témát kerestek 100-nál több felhasználónak.

/EGYHÁZY M.: Students' training for online searching in the Central Library of the University of Veszprém. 7 p./

A könyvtárosok növekvő szerepe az információtudomány alkalmazásában

Az információgazdaság követelményeinek létrejötté Magyarországon is szükségessé teszi, hogy legyen információs politika és ez következetesen érvényesüljön. A könyvtárak és a könyvtárosok

hagyományos feladataik teljesítése mellett olyan új tennivalókkal szembesülnek, amelyeket csak a munka automatizálása útján tudnak teljesíteni. A magyar szellemi termékeket el kell juttatni a nemzetközi számítógépes adatbázisokba, a külföldi eredményeket pedig a magyar szakemberek számára hozzáférhetővé kell tenni.

Az információcsere kulcsfigurája a könyvtáros, akinek a gondozott szakterület ismerete mellett nemcsak a hagyományos szakismeretekkel, de mindinkább a modern információs technológiák ismeretével is rendelkeznie kell, mert csak így tudja biztosítani a kutatás és oktatás információs feltételeit, és szükséges esetén magas színvonalú információkat nyújtani gazdasági döntések előkészítéséhez is.

/LEBOVITS I.: Librarians' increasing role in applying and going in for the science of informatics. 10 p./

Gyűjteményfejlesztés az észttudományos könyvtárakban

Az Észtt SZSZK-ban 1985-ben 664 tudományos és szakkönyvtár működött, 32,3 milliós állománnyal. A beszámoló ezek közül a 8 legnagyobb (ezek nem csak műszaki gyűjtőkörűek) állományfejlesztésének, őrzésének összehangolására irányuló törekvésekkel foglalkozik.

A 70-es években létrehozott *Könyvtárközi Állomány Bizottság* nevű tanácsadó és összehangoló testület elsőként a szabványok, szabadalmak és más műszaki dokumentumok gyűjtését és tárolását hangolta össze. Úgy egyeztek meg, hogy ezeket a dokumentumokat az *Észtt Műszaki Könyvtár* (9,6 milliós állományában 8,4 millió szabadalmi leírás, 1 millió szabvány és gyártmánykatalógus van) gyűjti és tárolja, a többi könyvtár vagy teljesen beszünteti, vagy csökkenti gyűjtésüket.

A következő megállapodás az orosz nyelvű disszertációk szerzői kivonatainak gyűjtésére vonatkozott. Eszerint az 1917 előtti kiadottakat a *Tartui Állami Egyetem Könyvtára* (4,2 millió egység), a későbbieket az *Észtt Állami Könyvtár* (3,6 millió egység) gyűjti és tárolja. A többi könyvtár a gyűjtőkörébe tartozókat szükség szerint megtarthatja, ha nem, 10 évi őrzés után átadja az Észtt Állami Könyvtárnak.

A hatvanas évek végén szociológiai vizsgálatot végeztek a felső- és középfokú oktatási szakemberek tájékozódási igényeinek megismerésére. Ez számos hiányt tárt fel az állományokban, és sok javaslat született a gyarapítás megjavítására.

A 70-es években a tudományos könyvtárak növelték az előfizetett folyóiratok számát. Hogy a szükségtelen párhuzamosságok elkerüljék, összehangolták az előfizetéseket, majd a raktározást és az őrzést. Minden könyvtár meghatározta – minőségi és használati szempontok, olvasói igényei és tárolási